

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at pålægge Naalakkersuisut, at undersøge årsagerne til det høje prisniveau på dagligvarer i Grønland set i relation til det gennemsnitlige prisniveau i landene under OECD. Undersøgelsen skal indeholde anbefalinger og strategier til, hvorledes en nedbringelse af prisniveauet på dagligvarer i Grønland kan fremmes. Undersøgelsens resultater skal inden EM2020 fremlægges i Inatsisartut.

(Siumuts medlemmer af Inatsisartut)

Vi kan alle sikkert blive enige om, at leveomkostningerne her i landet er for høje. Vi kan alle blive enige om, at fødevarer her i landet er alt for dyre i forhold til andre lande.

Uanset om vi er i Nuuk, Ittoqqortoormiit eller Kullorsuaq eller et helt andet sted kan vi høre følgende udsagn: ”Priserne på internet og telefoni er alt for høje!”, ”Priser på fødevarer og andre daglige fornødenheder er for høje!”, ”Alting er for dyre her i landet” samt ”Leveomkostningerne her i landet er for høje, det er ikke i og det kan ikke passe!”

Men hvorfor er tingene som de er? Hvorfor er leveomkostningerne her i landet for dyre i forhold til andre lande? Det er meget interessant at drøfte og udrede dette emne.

Sikkert er at der er mange svar og forskellige svar på netop disse spørgsmål.

Nogle kommer med denne forklaring: Hvis man privatiserer og indfører konkurrence, så vil alt falde i pris. Nogle folk siger; man siger at vi er for få, der er for få kunder og det er grunden til de alt for høje priser; ja, det siger nogle.

Andre siger; Priser på varer i Danmark hører til de højeste i verden, hvorfor køber i jeres varer i Danmark? Drop indkøb i Danmark og køb jeres varer i andre lande med lavere priser!

Ligesom forslagsstillerne netop tager følgende eksempel; en vare som koster 138 kr. i Danmark koster kun 48 kr. i Bulgarien. Det er altså en stor forskel; på hele 90 kr. Det er for stor en forskel. En vare i Danmark koster det 3 dobbelte i forhold til Bulgarien.

Selvfølgelig er der ingen enkel forklaring på hvorfor forskellen er så stor på priserne i Danmark og Bulgarien. Det er sikkert at der er forskellige årsager herfor, hvorfor en nem forklaring på prisforskelle mellem Danmark og Bulgarien ikke ligger lige til højrebænet.

Man siger; ”Lad os nu have et handelssamarbejde med vores naboland Canada. Priser på varer er lavere der og vi ligger tæt på Canada, og dermed vil fragtomkostningerne være lavere end fragtt fra Danmark, fordi udgangspunktet ligger tættere end Danmark.”

Det ville være positivt om at få dette be- eller afkræftet; vil varepriserne falde hvis vi køber dem i Canada?

Men varemærkningsloven stiller en forhindring; fordi der står at man kun kan etikettere varer på grønlandsk og dansk. Hvis ikke man ændrer varemærkningsloven, synes det ikke realistisk at vi kan have canadiske varer på vore hylder.

Som det er bekendt, har Steen Lynge haft et forslag om, at varer kan have engelsksprogede etiketter, denne vil vi andenbehandle som punkt 103 under denne forårssamling.

Da dette punkt har stor kontaktflade til dette forslag, så håber Inuit Ataqatigiit at Steen Lynges forslag vil nyde fremme.

Derudover ved vi, at Royal Arctic Line i samarbejde med det islandske Eimskip arbejder ihærdigt for at åbne nye skibsrunder til resten af verden. Hvis det bliver til noget, vil det være første gang at vi får direkte skibsforbindelser til resten af verden. For vi vores eneste anløbshavn uden for ladet er Aalborg.

Vi ser frem til nye skibsforbindelser, og det er sikkert at sådan et skridt vil gavne handelsforbindelser samt varepriser.

Selv om vi ikke helt tror på, at priser kan sænkes ved en undersøgelse alene, ønsker vi at samarbejde omkring undersøgelsen. Vi ønsker at deltage fordi vi gennem denne undersøgelse kan være med til at bane vej for lavere priser her i landet fremadrettet.

Men vi tilslutter os ikke forslaget under netop dette tema, hvorfor vi fremsætter et ændringsforslag. Temaet på ændringsforslaget er ikke ret meget anderledes end det nuværende. Vi vil kun have en mindre tilføjelse.

Den tilføjelse har følgende ordlyd; **“Ny lov om hvor meget profit man kan kræve af en vare, som kan være et godt instrument til nedsættelse af priser skal også inddrages i undersøgelsen”**.

Selv om konkurrencenævnet jf. Inatsisartutlov om konkurrence fra 2014, kan rejse begrundet kritik om forhold der er til skade for konkurrence over for Naalakkersuisut, står der intet om, at når man har købt en vare til x kr., så kan man maksimalt sælge den til y kr. i loven.

Det vil sige, at vi ingen lov har om det maksimale som en vare må koste – altså har vi ingen avancelov.

Hvis ikke vi har en lov der fastsætter hvor stor en avance der må tilskrives en vare, så er Inuit Ataqatigiit bekymrede for at varer kan sælges til uhensigtsmæssige høje priser.

Er det ikke det der ligger til grund? Er det ikke sådan? Det forhold at vi netop ingen avancelov har medfører at vi i dag oplever høje priser på varer?

Ja, der er mange forhold vi kan debattere her om grundene til hvorfor leveomkostningerne her i landet er blevet så høje.

Som bekendt har vi i forbindelse med vedtagelsen af reklame og mærkningsloven i 2015 afskaffet forbrugerudvalgene. I forbindelse med lovændringen afskaffede vi forbrugerrådet. Måske var det et dårligt initiativ? Kan vi ikke tænke over at genoprette forbrugerudvalgene?

Hvis man via en undersøgelse kan finde ud af hvorfor leveomkostningerne her i landet er så høje, så vil Inuit Ataqatigiit deltage i dette initiativ. Vi ønsker at man på denne undersøgelse medtager en

undersøgelse af en avancelov, om sådan en lov kan benyttes til at holde forbrugerpriserne nede. Netop i den forbindelse har Inuit Ataqatigiit følgende ændringsforslag;

“Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at undersøge grundene til hvorfor gennemsnitspriser på det mest anvendte dagligvarer i Grønland i så høje i forhold til gennemsnittet i OECD-landene.

Desuden skal det i undersøgelsen medtages en udarbejdelse af avancelov kan være et værktøj til en generel sænkelse af varepriser. Undersøgelsen skal uddeles Inatsisartut inden EM2020.”

Med denne ændringsforslag ønsker Inuit Ataqatigiit at henvise punkt 194 til nøje behandling i Erhvervsudvalget.

Tak

Peter Olsen